

POPIS VZDĚLÁVACÍHO MODULU – PŘÍKLAD
A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Demokracie a její hodnoty
2. Kód:
3. Kategorie/obor vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
4. Typ vyučovací jednotky: vzdělávací modul
4. Délka výuky – doporučený počet vyučovacích hodin: 16 hodin
5. Platnost: 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: František Brož, NPI
6. Vstupní předpoklady: očekávané výsledky učení dle RVP ZV
Doporučené umístění v učebním plánu: 2. ročník, bloková/kontinuální výuka
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Podstatou modulu je pochopení principů, projevů a hodnot antické demokracie. Žáci získávají základní poznatky o vzniku demokracie v antickém Řecku a jejím následném vývoji v Římě. Účelem modulu je pochopení principů a fungování antické demokracie a jejím odkazu současnosti. Žáci si prostřednictvím modulu rovněž osvojují základní poznání o principech demokratického a totalitního uspořádání společnosti a státu. Modul směřuje k dovednosti vysvětlit rozdíly mezi demokracií a totalitou tak, že charakterizuje jejich projevy s využitím historických příkladů i ze současného světa. Cílem modulu je také pomoci žákům porozumět skutečnosti, že demokracie sice není bezchybný systém, nikdo ale dosud nevymyslel dokonalejší uspořádání společnosti.
2. Očekávané výsledky učení včetně indikátorů vysvětlí a uplatňuje principy, hodnoty a projevy demokracie - popíše vznik antické demokracie, posoudí její limity a vysvětlí její význam pro vznik moderní demokracie; - charakterizuje principy a hodnoty, na kterých je postavena současná demokratická společnost; - navrhuje způsoby, kterými může jednotlivec ovlivňovat dění v demokratickém státu; - vysvětlí zásadní rozdíly mezi totalitním a demokratickým fungováním státu minulosti i současnosti; - charakterizuje s využitím příkladů fungování současných totalitních společností; - uvádí příklady jevů a procesů ohrožujících demokracii a objasní jejich nebezpečnost
3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností - ZG čtenářská a pisatelská, - KK k občanství a udržitelnosti, komunikační, k učení, digitální
4. Obsah vzdělávání Obsahem modulu je vznik demokracie v antickém Řecku a jeho demokratické instituce. Vzdělávání v modulu směřuje k tomu, aby žáci dovedli vysvětlit meze a limity antické demokracie a její význam pro vznik moderní demokracie, žáci jsou zároveň vedeni k porozumění antickým textům o demokracii. Z hlediska novodobé a moderní demokracie je pozornost věnována rozdílům mezi totalitním a demokratickým fungováním státu; pracuje se s příklady fungování současných demokratických i totalitních společností včetně porozumění zrodu a vývoji totalitních režimů v 20.–21. století. - vznik demokracie; - Solón, Kleisthenes, ostrakismus, Periklés; - demokracie v antickém Římě; - oživení principů antické demokracie v renesanční severní Itálii - práce s antickými i novověkými texty o demokracii (Aristoteles, Platon)

- návaznost na prvky antické demokracie v novověké Anglii, USA, Nizozemí, Francii. - demokratický stát: principy fungování; - totalitní stát: principy fungování; - vznik totalitních států: příklady z dějin 20. a 21. století; - ústava / zákony totalitních režimů; - mimoevropské totalitní režimy 20. a 21. století; - odlišnosti evropské a mimoevropské totality; - americká versus evropská demokracie; - prvky totalitarismu v současných demokratických společnostech a státech			
5. Vzdělávací strategie - práce s digitálními materiály a odbornou literaturou - práce s dobovými dokumenty; - práce se schématy, grafy, časovou osou a dalšími nelineárními texty; - práce s prameny a literaturou, např. ukázky z ústavy / zákonů komunistického Československa; - minilekce zaměřené na souhrn charakteristických rysů demokracie / totality vybraných zemí/regionů určitém období; - individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu a jejich prezentace s obhajobou; (např.: porovnání projevů totality evropských a mimoevropských zemí určitého období; úloha kultu osobnosti; návrhy podpory demokratických hodnot v každodenním životě; faktory ohrožující principy demokracie v současné společnosti; svár demokratických a totalitních tendencí v renesanční Evropě; projevy přímé a nepřímé demokracie; rizika a úskalí přímé demokracie; eseje s tématem Co oslabuje/posiluje demokracii? apod.); - téma projektu stanovuje vyučující, nebo schvaluje žákův výběr tématu			
C. VÝSTUPNÍ ČÁST			
1.Způsob ověřování dosažených výsledků	max. počet bodů	2. Kritéria hodnocení	váha
Průběžné - řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;	100	Porozumění problematice minilekcí v širším kontextu	20 %
Sumativní - samostatný/skupinový projekt a jeho prezentace / jiné aktivní činnosti žáka	100	kompetence občanská, komunikační – prezentační; aktivní přístup a podíl na realizaci projektu / výsledky jiných aktivních činností žáka	70 %
Reflexe - zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení	100	reflexe zkušenosti: aktivní účast na reflexi	10 %
Závěrečné hodnocení modulu je váženým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů-částí ověřování. Žák prospěl, jestliže získal alespoň 40 bodů z průběžného a 40 bodů ze sumativního hodnocení. Přepočet váženého průměru na známky:			
85–100 1			
70–84 2			
55–69 3			
40–54 4			
0–39 5			
3.Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje			
https://polit.fss.muni.cz/projekty-na-katedre/online-podpora-vyuky/pol/demokracie/historicky-vyvoj-demokracie			

<https://app.testlab4.felk.cvut.cz/cviceni-aktualni/assets/pdf/doporuceny-postup/byla-athenska-demokracie-matkou-te-nasi.pdf>
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/4120-pocatky-demokracie>
<https://www.youtube.com/watch?v=OewjM1AOPmY>
https://www.youtube.com/watch?v=ZXvFvo_CHVU
<https://www.youtube.com/watch?v=nDNt1gB0V9Y>
<https://www.youtube.com/watch?v=5PzCGVL0-jY>
<https://www.youtube.com/watch?v=cUKTbXmh1BE>
<https://www.youtube.com/watch?v=nPoAG3qs7VM>
https://www.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/2015/11/Den-latiny-2015_Perikles_Soucek.pdf
<http://www.athens.cz/historie-athenska-demokracie/>
<http://www.policy.eu/vime-co-je-demokracie/>
<https://www.oikoymenh.cz/ustava/>
<https://is.muni.cz/th/pseyk/Bakalarska-prace-Demokracie-v-Americe-Od-Tocquevilla-k-Zakariovi.pdf>
<http://www.e-stredovek.cz/view.php?cislocianku=2018030001>
www.moderni-dejiny.cz
www.dvacatestoleti.eu
www.dejepis21.cz
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/8339-benes-o-demokracii?vsrc=vyhledavani&vsruid=demokracie>
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/3733-benes-o-slabnuti-viry-v-demokracii-v-unoru-1948?vsrc=vyhledavani&vsruid=demokracie>
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/4120-pocatky-demokracie?vsrc=vyhledavani&vsruid=demokracie>
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/1891-fasismus?vsrc=vyhledavani&vsruid=demokracie>
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/2361-pocatky-demokraticke-myslenky?vsrc=vyhledavani&vsruid=demokracie>
<https://edu.ceskatelevize.cz/video/7291-pravo-a-soudy-za-komunistickeho-rezimu?vsrc=vyhledavani&vsruid=demokracie>
 aj.

4. Poznámky